

Iñigo Otxoa

IRUÑEKO HERRI HAUR
ESKOLAREN BULTZATZAILEA

LEHENGO BORROKARI LEKUKOA

“Iruñekoa naiz, lehenengo Udal Ikastole-
tan ibilitakoa, eta oroimen horretatik aile-
gatu naiz hona. Orain ez dut seme-alaba-
rik haur eskolarako adinean, baina badut
4 urteko ume bat, azken hiru urteak haur
eskola bateko euskarazko lerroan eman
dituena. Hori eduki eta gozatu ahal izan
dugu. Gaur egun, ume askok txiki-txiki-
tatik dute euskara, askok euskaraz egiten
dute etxean eta hori transmititzen ari da,
eta ez dugu galera hori sentitu nahi. Ho-
rrek mugitzen nau ni”.

“Nahikoa da ume bakar baten eskaera, hari euskarazko plaza emateko”

Sistema publikoak euskarazko plazarik gabe utzitako familiei zerbitzua emateko, ikasturte berriarekin batera jarriko da martxan Iruñeko herri haur eskola, Berriozargo lokal batean. Erakundeei egindako eskaerek ez dute erantzunik jaso, eta ondorioz, aukera hori lehenetsi dute HE Gurasoak plataformakoek. Hiltzeko jaio nahi dute ordea, helburua sistema publikora lehenbailehen bueltatzea baita. Iruñeko Udalak hiriko haur eskoletako euskarazko plazetan egindako murrizketa dago auziaren abiapuntuan.

 ANDER PEREZ JOSU SANTESTEBAN

Zein murrizketaz ari gara?

Euskarazko plazetan, %36tik %12ra pasako da eskaintza, baina pixka-naka joango da aplikatzen. Aurten, lehenengo sektorekoekin, txikiene-
kin, hasten direnekin, abiatu dute murrizketa. Plana gauzatzen bada %12an geldituko litzateke eskaintza.

Zenbat haur utziko lituzke horrek kanpoan?

Zehazki ez dakit, baina adibidez, aurten, bularreko haurrentzat 20 plaza bakarrik eskaini dituzte Iruñea osoan, beste urte batzuetan 50 behintzat bazirenean.

Zein da murrizketa horretarako arrazoiketa?

Navarra Sumak berak, egia esan, aitortu du eskaintza oso eskasa dela, eta ez dela eskarira egokitzen. Horretan bat datoz haiek ere. Esaten dutena da epaia [2016an udalak eskaintzan egindako aldaketak atzera botatzen dituen] aplikatu behar izan dutela, eta horregatik gelditu dela horrela kontua. Baina epaiak ez du eskatzen aurreko egoerara bueltatzea. Egin zezaketek moldaketa

bat, eta ez dute egin.

Zer esaten du epai horrek?

2016ko aldaketa ez zela ongi burutu. Orduan salaketa jarri zuten gurasoei arrazoia ematen die, baina ez du udala derrigortzen halako buelta bat ematera. Interpretazio kontuak dira, haiek baietz diote, eta guk ezetz.

Hau, dena dela, ez da eskaria-eskaintza auzi huts bat. Harago doala diozue.

Guk beti hartzen diogu aurre eztabaida horri, komunikabidetan beti inposatzen delako parametro horien arabera neurketa. Guk esaten duguna da euskara eskubide gisa ulertu behar dela, eta nahikoa dela ume bakar baten eskaera hari euskarazko plaza emateko.

Agortuta dago bide politikoa?

Guk ikasturte honetarako udalarekin geneukan bidea da agortutzat ematen duguna. Zeozer egiteko eskatu genion: lokalen bat uztea, hezitzaileak bere kargu hartzea, diru laguntzaren bat, zeozer. Eta ezetz esan ziguten. Aldi berean, Nafarroako Go-

"EZ DA BAKARRIK HAUR ESKOLA SORTZEA, BAIZIK ETA PRESIOA EGITEN JARRAITZEA, GERO SISTEMA PUBLIKORA BUELTATZEKO".

bernuarengana ere jo genuen; gure balantzan biak daude, udala eta gobernua. Nafarroako Gobernuak bost haur eskola publiko ditu Iruñean, eta bost horietatik bi erdi bakarrik dira euskarazkoak: bi zentrotan dago euskarazko lerroa, baina ez da murgiltze eredurik.

Beraz, aurrera eginen duzue zuen ekimenarekin. Herri haur eskola sortzera zoazte.

Azkeneko asteetan interesa duten familiekin aritu gara, bilerak izan ditugu, lokalak bisitatu ditugu eta hirigintza arauekin gora eta behera aritu gara. Prozesu horretan 70 familiarekin aritu gara, eta inkesta bat luzatu genien, aukeratutako hainbat lokaletatik umeak zeinetara eramango lituzketen jakiteko. Emaitza horrekin badugu lagin bat, lokal bat hautatzeko. [Elkarrizketa hau egin berritan iragarri zuten herri haur eskolarako hautatutako kokalekua, Berriozarren, eta aurrematrikula epea ere ireki zuten]. Guk jendea animatzen dugu sistema publikora joan dadin, baina kanpoan gelditzen direnendako da herri haur eskola. Hori bai, gure kode etikoa onartzea eskatu diegu familia guztiei, ez delako bakarrik haur eskola sortzea,

baizik eta presioa egiten jarraitzea, gero sistema publikora bueltatzeko.

Asmo horrek apurtzen du publiko-pribatu dikotomia.

Guk berehala kentzen dugu dikotomia hori gaineratik. Sistema publikotik bota gaituzte. Guk animatzen dugu jende guztia sistema publikoan aurrematrikula egitera, 12. udal haur eskola simulatu nahi dugu, edo Nafarroako Gobernuaren seigarren haur eskola; bai baremazioan, bai ildo pedagogikoan, bai tarifetan, bai plan nutrizionalean, denean. Beraz, ez zaigu egoki iruditzen guri "pribatu" esatea. Iraungitze data daukagu, eta presioa egiten jarraituko dugu Gobernuak eta Udalak haur eskola gehiago ireki ditzaten. Joan eta etorriko gauza bat da gurea.

Kezkatzen zaitu betikotzeko arriskuak?

Bai, eztabaida hori izan dugu, bada arrisku eta kezka bat. Gure ekintzek esango dute. Guregana datozen familia guztiei argi eta garbi uzten diegu hau ezin dela izan euskaltzaleen elkartasunez dirua jaso eta eroso egoteko toki bat. Mugitu beharko gara gauzak aldatzeko. Iruñeko haur eskolen organis-

moan bilera bat izango da udazkenean: haur eskola berri bat dago auzo berri batean, denek onartzen dute euskarazko eskaintza eskasa dela, eta organismo horretan oposizioak du gehiengo. Beraz, tira, badira baldintza batzuk baikor izateko. Hori bai, haiek jo dute kolpea, eta inkesta soziolinguistikoa erabilita saiatzen ari dira euskarazko eskaintzari langa jartzen, %22aren inguruan. Indartsu aritu beharko gara, gorago igotzeko. Argi dugu ez garela eskaintza-eskaera parametrotan sartuko, baina eskubi-deak aldarrikatuko ditugu, eta behetik gora joan.

Honek denak ikastolen sorrerako garaira garamatza. Bada halako *deja vu* sentsazio bat.

Gurasoen artean bagaude batzuk aspal-diko Herri Ikastolan ibilitakoak, gure gurasoek mugitu zuten hori guztia. Orain, denbora pila pasata, antzeko baldintzetan gaude, beraz bai, denontzako da halako *deja vu* bat. Baina begira haiek zer lortu zuten: Herri Ikastola sortu eta gerora etorri ziren Udal Ikastolak. Hor garaipen txiki bat izan zen, agian sekula ospatu ez zena, eta horretaz gogoratu beharko genuke. ●